

Resumé

Práce mi otevřela problém milosti a donutila mě ho „dobrovolně“ nastudovat. Na naší fakultě se milost pro kombinované studium přednáší okrajově v důsledku nízké dotace hodin. Přitom v době barokního manuálu tvořil problém milosti samostatný traktát. Moderní doba sice přinesla změnu výuky a jedná se o vítané vylepšení. Problém milosti tím však neztrácí na důležitosti. Pokud člověk bere vážně ekumenické výzvy, pak je konfrontován s faktem, že je to právě problém milosti, který staví nejvíce překážek mezi katolickou a protestantské církve. Bez základních znalostí nauky o milosti lze jen velmi obtížně pochopit nauku o svátostech, církvi a věcech posledních. A co je mnohem důležitější, bez pochopení milosti, člověk nemůže poznat své pravé místo před Bohem.

Bez zodpovězení otázky jaký je vlastně konkrétní vztah Boha k člověku, uvíznou veškeré teze o milujícím Bohu na mrtvém bodě. Je však příznačné, že lidsky uspokojivé řešení se skrývá spíše v modlitbě a pokorném ztišení, než v sebe lepší racionálně-teologické argumentaci. Filosofická úvaha zradila i takové velikány jako byl G. Leibniz nebo v nedávné době A. N. Whitehead.

Špatně postavený problém milosti a svobody rozhodování může vést jednak ke snížení spásonosného činu Krista, tím že člověk je schopen spásy pouze vlastní silou, nebo k opačnému debaklu, kdy člověk sám nemůže nic a je vydán na milost a nemilost Bohu, který ho buď spasí, nebo zatratí. Touto predestinační stezkou se do křesťanství vrátila antická hrůza z osudu.

Způsob jakým oba učitelé bojovali s touto Skyllou a Charybdou mě poučil, že žádný člověk neví dost, aby mohl po věky zcela sám učit celou církev. Církev je společenstvím Krista v Duchu Svatém. Také zrovna tento problém je typickým věčným tajemstvím. Jeho sebelepší řešení vždy narazí na clonu tajemství ze strany neuchopitelného Boha. Tím se problém milosti a svobody rozhodování pro mě projevil jako ryzí téma systematické teologie. Milost jako taková mi ukázala svou důležitost.